

LR Prezidentui G.Nausėdai
Ministrei Pirmininkei I.Šimonytei
LR Seimo Pirmininkei V.Čmilytei-Nielsen
Lietuvos pašto generaliniam direktoriui R.Zukui
LR Seimo Ekonomikos komitetui
LR Seimo Biudžeto ir finansų komitetui
LR Seimo Kultūros komitetui
LR susisiekimo ministerijai
LR kultūros ministerijai
LR finansų ministerijai
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijai
Laisvės frakcijai
Liberalų sąjūdžio frakcijai
Demokratų frakcijai „Vardan Lietuvos“
Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijai
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
Darbo partijos frakcijai
Mišriai seimo narių grupei

2023 11 06 Nr.

Dėl periodinės spaudos prenumeratos pristatymo įkainių kaime ir mieste drastiško didėjimo

Šių metų liepos 6 dieną periodinių leidinių kultūrinės, regioninės ir nacionalinės spaudos leidėjų asociacijos gavo iš Susisiekimo ministerijos dokumentą, kuriuo derinamas LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos 2024–2026 metams didžiausių tarifų sąrašo ir Miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas 2024–2026 metais, sąrašo patvirtinimo“ projektas. Asociacijos pastabų neturėjo, nes Vyriausybės nutarimo projekte 2024 metams buvo nurodyti šiuo metu galiojantys prenumeratos pristatymo įkainiai, o tai reiškia, kad prenumeratos paslaugos kainodara nebus keičiama.

Remiantis esama kainų politika, liepos mėnesį leidėjai pradėjo savo periodinių leidinių prenumeratą, šiuo metu yra parduota vidutiniškai apie 75 proc. visos 2024 metų prenumeratos.

Spalio 30 dieną iš Vyriausybės kanceliarijos periodinių leidinių leidėjai gavo naujus planuojamus leidinių pristatymo tarifus 2024 metams, o lapkričio 6 dieną iš Susisiekimo ministerijos ir tai patvirtinantį Vyriausybės nutarimo projektą. Juose matomas drastiškas prenumeratos pristatymo kainų didėjimas ir pristatymo logistikos pokyčiai.

Informuojame, kad Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija, Kultūros periodinių leidinių asociacija ir asociacija „Nacionalinė spauda“ kategoriškai nepritaria gautam pasiūlymui.

Nuo 2020 metų Lietuvos paštas ženkliai didina prenumeratos pristatymo įkainius ir keičia savo kainų skaičiavimo metodiką. Asociacijos š. m. kovo 30 d. kreipėsi į LR Vyriausybės kanceliariją, LR Kultūros ministeriją ir LR Susisiekimo ministeriją su raginiu neatidėlioti šio klausimo ir prašymu palikti esamą kompensavimo mechanizmą ir įkainius. Praeitais metais paramos sąlygos ir modelis galutinai paaiškėjo paskutinėmis metų dienomis, smarkiai pavėluotai, taip sukurdamas praradimus, papildomas rizikas ir įtampas. Šiomis dienomis gautas žymus prenumeratos įkainių didėjimo pasiūlymas vėl kartoja tą patį scenarijų. Treti metai iš eilės Lietuvos paštas (toliau – LP) paskutinę minutę keičia savo kainų skaičiavimo metodiką. Konkretaus leidinio

pristatymo kaina LP susideda iš dviejų dedamųjų – pastoviosios (fiksutos) dalies, kuri skaičiuojama už vieno vieneto (egzemplioriaus) nunešimą skaitytojui ir kintamosios dalies, kuri priklauso nuo konkretaus leidinio svorio. Viena dalis kainos dar skirtingai apmokestinama priklausomai nuo to, kur leidėjas pristato savo leidinį – į LP logistikos centrą Vilniuje ar paskirstymo centrus visoje Lietuvoje.

Lietuvos paštas patikino, kad visi periodiniai leidiniai turėtų būtų pristatomi į logistikos centrą Vilniuje, tuomet gal būtų galimybė šiek tiek sumažinti kainas. Leidėjai, kurie savo leidinius spausdina Vakarų Lietuvoje, nemato galimybės iš vakaro 20 valandai atvežti savo leidinius į sostinę, kad jie būtų paskirstyti Vilniuje ir grįžtų atgal į kiekvieną Lietuvos regioną. Tiesiog tokia LP siūloma logistika yra netvari ir nelogiška laiko, kuro sąnaudų prasme. Iš visuomenės informavimo pusės vertinant, ar XXI amžiuje beveik prieš parą atspausdinta naujiena, apžvalginis ar analitinis straipsnis tikrai dar yra aktualūs, vertingi ir nepasenę?

Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos išanalizuotais duomenimis (kai pavyzdžiui imamas tipinis regioninis/vietinis laikraštis – 16 puslapių apimties, 46 gramų svorio, platinamas 2 kartus per savaitę), vieno egzemplioriaus prenumerata kaime brangsta 2,3 karto (nuo 0,06 iki 0,15 Eur), o mažuose miestuose – 3,2 karto (nuo 0,24 iki 0,77 Eur). Gautas Vyriausybės kanceliarijos pasiūlymas visiškai nelogiškas, nes analizė parodė, kad prenumeruojant komercine LP didmiesčių kaina be jokio valstybės rėmimo leidėjai mažuose miestuose mokėtų pigiau (0,67 Eur), negu su „parama“...

Laikraščio ar žurnalo prenumeratos bendra kaina susideda iš dviejų dedamųjų: paties leidinio kainos ir prenumeratos pristatymo kainos. Naujais įkainiais paskaičiavus, leidėjas per mėnesį LP turės mokėti vidutiniškai apie 6,18 Eur, o tuo tarpu vidutinė bendra laikraščio mėnesio prenumerata dabar kainuoja apie 6,50 Eur. Tai iš kokių lėšų leidėjas mokės redakcijos darbuotojams darbo užmokestį, už patalpų išlaikymą?

Asociacija „Nacionalinė spauda“ skaičiuoja, kad pristatant į LP logistikos centrą 100 gramų leidinys miestuose brangsta 102%, kaime 56%. Įkainiai „su rėmimu“ miestuose didesnės apimties leidiniams yra didesni už įkainius be rėmimo didmiesčiuose: 200 gramų leidinio pristatymas kainuoja 65% daugiau ir kiekvienas papildomas gramas skirtumą tik didina.

Susidaro paradoksali situacija, kad siuntų iki 500 g. pristatymas iš LP skyriaus prioritetiniu siuntimu kainuoja pigiau (1,55 Eur) nei 200 gramų leidinio su valstybės parama (1,97 Eur). Vien šis faktas rodo, kad LP turi dominuojančią padėtį, taiko paslaugos apskaičiavimo metodiką, kuri kelia pagrįstų abejonių.

Nuolatinis AB Lietuvos pašto vykdomas periodinių leidinių prenumeratos pristatymo paslaugos brangimas neigiamai veikia prenumeruojamą kultūrinę, regioninę ir nacionalinę spaudą bei pažeidžiamiausias mūsų visuomenės grupes, t. y. tuos žmones, kuriems sunku pasiekti prekybos centrus ir kitas spaudos platinimo vietas. **Kultūrinių, regioninių ir nacionalinių periodinės spaudos leidinių leidėjų asociacijos prašo surasti galimybę palikti šiuo metu galiojančius prenumeratos pristatymo tarifus per LP ir 2024 metams.**

Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos direktorė Rasytė Navickienė

Asociacijos „Nacionalinė spauda“ pirmininkas

Kęstutis Bulka

Kultūros periodinių leidinių asociacijos vadovas

Gytis Norvilas

Rasytė Navickienė, +370 682 61425, el.p. rasa.navicke@gmail.com